

Gheronda Gavriil: „Să avem ca punct de referință Canonul Sfântului Atanasie cel Mare”

Gheronda Gavriil de la chilia Sfântul Hristodoul de la Mănăstirea Cutlumuș din Sfântul Munte Athos

Gheronda Gavriil: Binecuvântați!

Pr. Matei: Binecuvântați! Sunt Părintele Matei Vulcănescu, de la Sfânta Mitropolie de Pireu

Gheronda Gavriil: Dumnezeu să vă binecuvânteze. Să petreceți cu bine. Să fiți binecuvântați ca Avraam, Isaac și Iacob!

Pr. Matei: Vă mulțumim, Gheronda! În România, sunt unele probleme: Patriarhul Bisericii Ortodoxe a României și mulți dintre ierarhi au semnat documentele pseudosinodului din Creta și, din acest motiv, unii dintre părinții de acolo au întrerupt pomenirea patriarhului și a episcopilor cu cuget eretic. Noi respectăm această decizie a părinților. A apărut însă o neînțelegere prilejuită de faptul că aici a venit de multe ori părintele Sava, care a spus că toți românii care nu pot merge la biserici unde slujesc preoți nepomenitori sunt în erezie, așa cum eretice sunt și toate Patriarhiile care au condamnat sinodul din Creta, dar nu au întrerupt pomenirea cu celelalte Biserici care au participat la pseudosinod. Așa este, de exemplu, Patriarhia Bulgariei, care nu numai că nu a trimis nicio delegație în Creta, dar a și condamnat pseudosinodul din Creta, și aceasta este foarte important pentru noi, fiindcă avem cel puțin două Biserici locale, două Patriarhii, a Bulgariei și a Georgiei, care au condamnat oficial, sinodal, pseudosinodul din Creta - dar aici există acest duh - părintele Sava le-a spus că Patriarhia Bulgariei și cea a Georgiei se află în înșelare și în erezie pentru că patriarhii acestor două Biserici nu au întrerupt pomenirea întâistătorilor

celorlalte Biserici locale. S-a produs astfel mare tulburare, fiindcă de aici până la schismă nu mai este decât un pas. Există deci această mare problemă, pentru că una este ca un preot să întrerupă pomenirea cu episcopul locului, care a semnat în Creta, dar să aibă comuniune cu cei care mărturisesc împotriva pseudosinodului din Creta, dar care, din diverse motive nu au întrerupt încă pomenirea, și alta este să întrerupă comuniunea cu tot restul Bisericii și să ajungă precum stiliștii, care susțin teoria vaselor comunicante în erezie. Noi știm că doar atunci când aceștia sunt condamnați de un sinod - și aceasta se va întâmpla cu ajutorul lui Dumnezeu, prin intervenția lui Dumnezeu, și patriarhul Bartolomeu și toți cei care au semnat în Creta și pseudosinodul din Creta în întregime trebuie să fie dați anatemei - abia atunci putem spune că sunt eretici, că nu mai au har și că nu mai sunt membri ai Bisericii lui Hristos. Dar până atunci trebuie să ne luptăm în cadrul zidurilor Bisericii, prin întreruperea pomenirii, dând mărturisire de credință; aceasta este atitudinea corectă adoptată de părintele Theodoros Zisis, care este teolog și a întrerupt pomenirea arhiepiscopului Antim, dar încearcă să arate o cale împărătească, nu să întrerupă comuniunea cu întreaga Biserică. Din păcate, există însă unii monahi tineri care vin din Sfântul Munte și care nu știu teologie, așa cum este părintele Sava, care aici, în România, a făcut mare rău; a spus că toți sunt eretici, și Mitropolitul de Pireu este eretic, Mitropolitul de Nafpaktos este și el eretic, Biserica Bulgariei este și ea eretică, pentru că îi pomenește pe întâistătătorii celorlalte Biserici; aceia au condamnat însă pseudosinodul din Creta, au făcut ce s-a putut face în acest stadiu; aceștia merg însă la extrem și în acest fel, ușor-ușor se va ajunge la schismă, deoarece deja există români care susțin că cei care pomenește, chiar dacă mărturisesc împotriva pseudosinodului din Creta, sunt eretici fiindcă au rămas în Biserică.

Problema este că un monah care a venit în România, Sava, care a spus în anumite cercuri că Sfântul Paisie Aghioritul nu este sfânt, că a fost înșelat fiindcă nu a rămas în întreruperea pomenirii lui Atenagora, că ceea ce au făcut părinții din Sfântul Munte în timpul Patriarhului Atenagora a fost o pseudo-întrerupere a pomenirii aceluia. Ce spuneți, părinte, au dreptate aceștia, care spun că Sfântul Paisie nu este sfânt?

Gheronda Gavriil: Sfântul Paisie este sfânt, Sfântul Porfirie este sfânt, Sfântul Iacob [Tsalikis] este sfânt.

Pr. Matei: Mulțumim foarte mult, Gheronda. Este foarte important acest lucru, faptul că aceștia au fost sfinți, că au avut darul discernământului și luminarea Duhului Sfânt. Din nefericire însă aici ia amploare un duh schismatic, adică se pune la îndoială sfințenia sfinților recentți, în acest fel ajungându-se să se afirme că ne aflăm într-o Biserică nevăzută; există, de asemenea, și o altă problemă, legată de episcopul Artemie din Serbia. De curând părintele Sava a mers în Serbia, a participat la Sfânta Liturghie, unde a și cântat și apoi a venit în România și a spus că în întreaga lume nu există decât un singur episcop ortodox, iar acesta este Artemie; nu există alt episcop ortodox astăzi în Ortodoxie, doar Artemie. Dumneavoastră sunteți de acord cu această afirmație, că astăzi nu există decât un singur episcop ortodox în lume, iar toți ceilalți sunt eretici?

Gheronda Gavriil: Eu sunt de părere să facem rugăciune, să fim cu toții uniți, să nu apară alte probleme. Găsiți [canonul](#) întâi al Sfântului Atanasie cel Mare și citiți-l cu atenție și apoi să îmi spuneți părerea dumneavoastră.

Pr. Matei: Da. De ce vă întreb aceste lucruri, Gheronda, fiindcă există o atitudine extremă, care va duce schismă; așa cum a fost în anul 1925, când a avut loc schisma calendarului pe stil vechi, și acum există acest pericol, pentru că unii creștini, unii monahi, care nu cunosc bine teologie, încep să cadă în această extremă și să afirme că nu mai există episcopi - sigur că noi ne punem nădejdea în Hristos și numai El poate rândui astfel lucrurile, încât să se poată întruni un nou sinod - există însă Biserici care nu au fost prezente în Creta și au condamnat cele întâmplate acolo, așa cum este Biserica Bulgariei.

Gheronda Gavriil: Să citiți, vă rog, canonul al treilea al Sfântului Atanasie cel Mare și tălmăcirea pe care o face la acesta Sfântul Nicodim Aghioritul.

Pr. Matei: Canonul al treilea al Sfântului Atanasie cel Mare, da.

Gheronda Gavriil: Nu înaintăm mai mult, nu facem alt altar, nu ne facem Biserică proprie, nu facem alt jertfelnic, așteptăm, să vedem ce se va întâmpla. **[Credincioșii] să meargă acolo unde au întrerupt pomenirea**, să nu meargă acolo unde preoții sunt eretici, crezând că papa e Biserică. Asta pot să spun. **Nu pot să spun să nu meargă nicăieri, nu am înștiințare de la Dumnezeu.**

Pr. Matei: Vă mulțumim, Gheronda, pentru ceea ce ne spuneți, sunt lucruri foarte importante. Aș vrea să vă mai întreb încă ceva. Vedeți, există un mare luptător și profesor, care este părintele Theodoros Zisis, care ne arată o linie corectă patristică. Aș vrea să vă rog în primul rând să faceți multă rugăciune pentru părintele Theodoros Zisis, care ne arată o cale corectă în această direcție. Și aș vrea să știu dacă dumneavoastră îl sprijiniți pe părintele Zisis.

Gheronda Gavriil: Eu îl stimez pe părintele Zisis.

Pr. Matei: Este foarte important. Să îl pomeniți în rugăciunile dumneavoastră, fiindcă se luptă pretutindeni; a mers la episcopul Longhin, care e și el antiecumenist și a întrerupt pomenirea lui Kirill și părintele Zisis l-a susținut pe episcopul Longhin, care căzuse în deznădejde, fiindcă Gheron Sava a mers acolo și i-a zis: „Tu nu ești ortodox, ești eretic fiindcă îl pomenești pe Kirill, de vreme ce îl pomenești pe episcopul tău” - care și el este antiecumenist - „dar episcopul tău îl pomenește pe Kirill”. Episcopul Longhin i-a spus că el nu îl pomenește în chip nemijlocit pe Kirill, însă atunci când este adoptată teoria vaselor comunicante, omul cade în schismă, la fel cum a fost cu cei pe stil vechi, ceea ce este foarte periculos, să întrerupi orice legătură cu toate Bisericile locale, care își duc lupta [pentru păstrarea dreptei credințe]. Biserica Bulgariei nu a putut înainta și mai mult, dar a realizat un lucru foarte însemnat condamnând pseudosinodul din Creta.

Gheronda Gavriil: Să citiți Canonul al treilea al Sfântului Atanasie și să îmi spuneți ce ați înțeles. O să vă pun câteva întrebări.

Pr. Matei: Desigur.

Gheronda Gavriil: Este cineva care e pe patul de moarte și nu găsește un preot care să fi întrerupt pomenirea [episcopului cu cuget eretic], ca să se spovedească și să se împărtășească. Dacă acesta merge să se spovedească și să se împărtășească de la un preot care, chiar dacă îl pomenește pe episcopul său [cu cuget eretic], el are cuget ortodox și mărturisește ca papa este eretic și că sinodul este eretic, ce răspuns va afla la Judecată?

Pr. Matei: Dacă merge să se spovedească și să ia Sfânta Împărtășanie de la acesta, eu cred că va fi binecuvântat și că va primi răspuns bun în ziua Judecății, fiindcă nu a mers la cineva care propovăduiește erezia „cu capul descoperit”, ci a mers la un preot care are cuget ortodox.

Gheronda Gavriil: Așa cred și eu.

Pr. Matei: Vă mulțumim mult, Gheronda, mulțumim mult.

Gheronda Gavriil: Să citiți canonul cu atenție și apoi să vorbim, da?

Pr. Matei: Părintele trebuie să știe că în România există oameni care au căzut deja în schismă fiindcă nu au comuniune cu nimeni și spun că noi toți suntem blestemați șieretici, noi toți, cei care mărturisim Ortodoxia. Afirmă că întreg poporul român va merge în iad; sunt oameni simpli... Și se vor pierde, rămânând

în afara Bisericii și consider că este foarte important cuvântul părintelui Gavriil. Și chiar dacă va avea ispită, va contribui însă la câștigarea sufletelor acestor oameni.

Gheronda Gavriil: Eu cred că papa este eretic, sinodul este eretic, întrerupem pomenirea; acum, dacă există preoți care cugetă drept, dar se tem să întrerupă pomenirea episcopului [cu cuget eretic], credincioșii pot merge la slujbele săvârșite de aceștia; dar nu am descoperire de la Dumnezeu pentru aceasta, de aceea vă spun să citiți canonul Sfântului Atanasie.

Pr. Matei: Da, îl voi citi.

Gheronda Gavriil: Ce ați înțeles din ce ați citit?

Pr. Matei: Da, am citit canonul și comentariul Sfântului Nicodim. Sfântul Atanasie face deosebire între cei care eraueretici în conștiință și care propovăduiau erezia și între cei care au fost forțați să aibă comuniune cu ereticii. Este foarte important acest lucru, că există diferențiere și iconomie a lui Dumnezeu. Asta am înțeles eu.

Gheronda Gavriil: Eu, cu smerita mea părere, condamn sinodul, îl condamn pe papa, nu trebuie să ne unim - una. În al doilea rând, întrerupem pomenirea și ne oprim aici, nu înaintăm spre a face alt altar, nu facem propriul nostru jertfelnic, nu facem propria noastră Biserică.

Pr. Matei: Nici nu pomenim alt episcop, în taină.

Gheronda Gavriil: Se subînțelege aceasta - nu facem propriul nostru jertfelnic.

Pr. Matei: Da.

Gheronda Gavriil: Trei: le spunem oamenilor să meargă la biserici unde slujesc preoți care nu pomenesc.

Pr. Matei: Exact, foarte corect.

Gheronda Gavriil: Acum, oamenii să nu meargă acolo unde sunt eretici declarați și zic că papa e Biserica și că sinodul este bun și că trebuie să ne unim, acolo e exclus să meargă, nu pot merge acolo. Acolo să nu meargă. Acum, prin iconomie extremă, după smerita mea părere - nu știu dacă e de la Dumnezeu aceasta - le spunem oamenilor să meargă la biserici unde slujesc preoți care pomenesc, dar au cuget ortodox și cred că papa este eretic și sinodul este eretic și patriarhul are cuget eretic, dar din diverse motive preotul respectiv se teme că îl caterisește episcopul, are familie, în astfel de cazuri recomand, dar nu știu dacă este de la Dumnezeu aceasta.

Pr. Matei: Gheronda, dacă, de exemplu, există oameni din România care merg să se împărtășească în Bulgaria, pentru că acolo Sinodul Bisericii Bulgariei a condamnat pseudosinodul din Creta și nu a participat la acesta. Este corect acest lucru, să meargă acolo ca să se împărtășească?

Gheronda Gavriil: După smerita mea părere, nu este rău, să meargă.

Pr. Matei: Sau există, de exemplu, Biserica din Muntele Sinai, Sfânta Ecaterina,

unde episcopul Damianos a semnat o extraordinară mărturisire de credință, în care condamnă toate ereziile din Creta și toate ereziile din spațiul ortodox. Și a suferit și un accident, fie de la diavol, fie din cauza unor oameni și a fost supus la presiuni, însă nu a cedat, a rămas în mărturisirea de credință; și acolo au loc minuni, și Sfânta Ecaterina ține Muntele Sinai ortodox, chiar dacă sunt supuși la mari presiuni. Am fost de curând acolo, la arhiepiscopul Damianos, și acesta mi-a spus că unii l-au informat că am schimbat mărturisirea, i-au spus diverse minciuni, însă atunci când a citit mărturisirea, cea pe care a semnat-o, a zis: „Eu nu voi schimba această mărturisire de credință, aceasta cred, aceasta propovăduiesc”. Biserica din Muntele Sinai, Mănăstirea Sfânta Ecaterina crede acest lucru, împotriva pseudosinodului, împotriva ereziei. Aceasta este o mare mărturisire, cu jertfă până la sânge.

Gheronda Gavriil: Patriarhul Gherman al II-lea al Constantinopolului, care a trăit pe la anul 1200, scrie o scrisoare ciprioților, care credeau că papa e Biserică și le zice: **„Vă legiuiesc și vouă, tuturor mirenilor, să fugiți alergând departe de preoții care au căzut în erezia latino-cugetătorilor. Și nici în Biserică să nu vă adunați împreună cu ei, să nu luați Sfânta Împărtășanie din mâinile lor, nici anafură să nu luați din mâinile lor, ci să vă rugați **singuri** în casele voastre. Altminteri veți avea parte de aceeași osândă ca ei”**. Dacă un patriarh sau un arhiepiscop, un episcop nu respectă canoanele apostolice, care interzic slujirea comună și rugăciunile comune cu ereticii, nu respectă canoanele sinoadelor ecumenice și locale, nu respectă ceea ce au spus Părinții noștri, acesta nu este păstor. Ce este? Ne-o spune un mare Părinte din secolul întâi: „Oricine zice lucruri diferite de cele rânduite, chiar și dacă este (în general) vrednic de crezare sau postitor sau face minuni și se nevoiește și profetește, să îți fie ție ca un lup care, îmbrăcat în piele de oaie, omoară și nimicește oile!”. Sfântul Ignatie Teoforul.

Pr. Matei: Da, vă mulțumesc foarte mult, Gheronda, este foarte important ceea ce ne-ați citit.

Gheronda Gavriil: Canonul Sfântului Atanasie cel Mare!

Pr. Matei: Să înțeleg că arată o distincție, adică nu ne vom împărtăși din mâna Patriarhilor sau a Episcopilor semnatari la așa zisul sinod din Creta sau din mâinile ereticilor, care propovăduiesc erezia „cu capul descoperit”, nu ne vom împărtăși de la aceștia, fiindcă ne vom lua osândă. Dar, dacă mergem acolo unde slujitorii au cuget ortodox, chiar dacă din diverse motive nu au putut să întrerupă pomenirea episcopului lor, care are cuget eretic...

Gheronda Gavriil: Nu asta spune Sfântul Atanasie cel Mare?

Pr. Matei: Exact.

Gheronda Gavriil: Să aveți ca îndrumar acest canon, ca să duceți lupta. Binecuvântați!

Pr. Matei: Binecuvântați, Gheronda! V-am zis că ceea ce ne-ați spus acum este foarte important, pentru ca unii români să nu cadă în schismă, adică să se rupă cu totul de Biserică și să nu aibă comuniune cu nimeni.

Gheronda Gavriil: Întrerupem pomenirea, nu înaintăm spre a face alt altar, nu facem propriul nostru jertfelnic, nu facem propria noastră Biserică, îi trimitem pe oameni la biserici unde slujesc preoți care nu pomenesc. Dar dacă preotul pomenește [episcopul cu cuget eretic], dar are cuget ortodox, le spunem oamenilor să meargă acolo [să se împartașească], dar nu am descoperire de la Dumnezeu, ca să spun aceasta cu siguranță.

Pr. Matei: Este foarte important ceea ce ne-ați spus.

Gheronda Gavriil: Să avem ca punct de referință Canonul Sfântului Atanasie cel Mare, care spune tot ceea ce am spus anterior!

Pr. Matei: Este important că dumneavoastră spuneți aceasta.

Gheronda Gavriil: Dar să spuneți că aceasta este părerea mea, nu am descoperire de la Dumnezeu în acest sens.

Pr. Matei: Desigur. Mulțumim foarte mult, Gheronda și iertare!

Gheronda Gavriil: Binecuvântați!

Pr. Matei: Binecuvântați Gheronda!

Despre canonul Sfântului Atanasie cel Mare de reprimire la Ortodoxie a ereticilor, citiți și articolul [Canonul Sfântului Atanasie cel Mare despre reprimirea celor ce nu s-au făcut părtași eresului de bunăvoie](#).

Notă preot Matei Vulcănescu: Teoria vaselor comunicante în teologie și mai exact în eclesiologie se referă la faptul că atunci când un episcop este eretic anatematizat de Biserică, oricine ar rămâne în comuniune cu acel episcop este și el anatematizat. Această teorie este adevărată numai în cazul ereticilor condamnați

nominal de Biserică prin anatema, prin afurisire (excomunicare). Cel ce se roagă cu cel excomunicat este și el excomunicat la rândul său. Unii însă aplică această teorie în mod greșit, considerând pe unii episcopi excomunicabili ca fiind deja excomunicați deși nu au fost condamnați sinodal. Biserica aplică pedeapsa excomunicării numai celor care intră în comuniune cu cei deja excomunicați de un Sinod.

Preluat de pe siteul parintelui Matei Vulcanescu:
ortodoxiacatholica.wordpress.com

Nota editorului Mihai-Silviu Chirilă: Pentru că unii cititori ne-au atras atenția asupra acestui aspect, precizăm că expresia „să nu își facă altar” din cuvântul gherondei Gavriil se referă la interdicția de a adera la o grupare schismatică sau de a pomeni alt ierarh decât cel al locului, nu la dreptul preotului de a-și continua slujirea după ce a fost caterisit pe nedrept de episcopul eretic, drept consemnat de practica bisericească încă din primele secole și prevăzut și de canonul 31 apostolic, în care mai întâi sunt avertizați preoții să nu se despartă de episcopii lor și „să își facă altar”, adică să pomenească alți episcopi sau să intre în vreo grupare schismatică, după care introduce excepția în care episcopul propovăduiește o erezie, arătând că în acel caz se poate continua slujirea cu condiția să nu se derapeze în vreo grupare schismatică,